

Страсбург, 6-е квітня 2001-ий рік

ACFC/INF/OP/I(2002)
Opinion on Romania – Ukrainian translation

**КОНСУЛЬТАТИВНИЙ КОМІТЕТ РАМКОВОЇ КОНВЕНЦІЇ З ПИТАНЬ ЗАХИСТУ
НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН**

ПОВІДОМЛЕННЯ ЩО СТОСУЄТЬСЯ РУМУНІЇ

Зміст:

- I. Встановлення даного повідомлення
- II. Загальні зауваження щодо національного звіту
- III. Специфічні коментарії що стосується 1-ої-19-ої статей
- IV. Висновки
- V. Пропозиції щодо висновків та рекомендацій для Комітету Міністрів

РЕЗЮМЕ

Внаслідок отримання національного звіту Румунії, 24-го червня 1999-го року (який треба було отримати 1-го лютого 1999-го року), Консультативний Комітет розпочав розгляд звіту, з нагоди 5-го зібрання, яке відбулось в період 13-го-16-го вересня 1999-го року. В рамках цього розгляду, делегація Консультативного Комітету мала на увазі Румунію, в період 19-го-21-го червня 2000-го року, з метою здобуття додаткових інформацій з боку представників уряду та неурядових організацій, як і з боку інших незалежних джерел що стосується застосування Рамкової Конвенції. Консультативний Комітет прийняв пізніше повідомлення про Румунію, з нагоди 10-го зібрання яке відбулось 6-го квітня 2001-го року.

Консультативний Комітет оцінює, що Румунія доклала значних зусилль на користь національних меншин та їхніх культур, зокрема завдяки заснуванню Ради Національних Меншин та впровадженню права спеціального представлення у Парламенті. Консультативний Комітет вітає постійні покращення у міжспільнотних стосунках протягом останніх років, зокрема між угорською меншиною та рештою населення Румунії. З задоволенням констатує, що застосована політика сприяла затвердженню більш толерантного клімату щодо меншин і висловлює довір'я, що в майбутньому власті зміцнять ці результати.

Були прийняті або будуть прийняті важливі юридичні гарантії, які відповідають певному числу статей Рамкової Конвенції. Ще необхідні значні зусилля щоб доповнити юридичні та інституційні рамки і наглядати щоб вони цілковито були втілені в життя.

Становище рромів викликає значні захоплення, зокрема що стосується численних актів щодо дискримінації у дуже різних сферах. Незважаючи на рішучість властей прискорити соціальну інтеграцію рромів, Консультативний Комітет захоплений і надалі існуванням важливих нерівноваг між великим числом рромів та рештою населення, як що стосується соціально-економічного становища, так і щодо життєвого рівня, нерівноваги погіршені незадовольняючим становищем рромів у системі освіти. Консультативний Комітет також захоплений існуванням випадків brutальної поведінки орагнів поліції і способом, в який ці випадки є предметом юридичного розслідування.

Що стосується інших меншин, питання які потребують додаткових зусилль стосуються преси, залучення до громадського сектору та виховання, галузі щодо яких особливої уваги треба буде надати менш численним меншинам.

Консультативний Комітет стосуючись висновків і спецефічних рекомендацій Комітету Міністрів, оцінює що вони можуть сприяти поширеному застосуванню Рамкової Конвенції в Румунії. Він такої думки, що подібні висновки та рекомендації можуть сприяти продовженню діалогу між виконавчим органом та нацменшинами. Консультативний Комітет подає таким чином до уваги Комітету Міністрів пропозицію щодо докладних висновків та рекомендацій. Консультативний Комітет готовий взяти участь у спостереганні втілення в життя висновків та рекомендацій прийнятих Комітетом Міністрів що стосується застосування 36-го правила (97-ої) 10-ої Резолюції Комітету Міністрів.

I. ВСТАНОВЛЕННЯ ДАННОГО ПОВІДОМЛЕННЯ

1. Початковий звіт Румунії (впродовженні: національний звіт), який повинна була надіслати 1-го лютого 1999-го, був надісланий 24-го червня 1999-го року. Консультативний Комітет розпочав розгляд національного звіту з нагоди 5-го зібрання, яке відбулось в період 13-го-16-го вересня 1999-го року.
2. В рамках цього розгляду, Консультативний Комітет ідентифікував кілька пунктів у звязку з якими бажав отримати більше інформацій. Надіслав румунським властям 26-го січня 2000-го року бланк. Румунський виконавчий орган відповів на цей бланк 6-го квітня 2000-го року.
3. Внаслідок запрошення адресованого румунським виконавчим органом відповідно до того, що передбачає 32-е Правило (97-ої) 10-ої Резолюції Комітету Міністрів, делегація Консультативного Комітету зустрілась з представниками румунського виконавчого органу, у ході візиту до Румунії (19-го-21-го червня 2000-го року). Під час візиту, зустріла інших співрозмовників, зокрема Адвоката Народу, членів Парламенту, представників Ради Національних Меншин, Національного Офісу для рромів, як і неурядових організацій та інших експертів. Для підготовки данного повідомлення, Консультативний Комітет перевіряв також низку документів, що походять від різних органів Ради Європи та інших міжнародних організацій, як і від неурядових організацій та інших незалежних джерел.
4. Консультативний Комітет прийняв пізніше дане повідомлення з нагоди 10-го зібрання, яке відбулось 6-го квітня 2001-го року і вирішив передати його Комітету Міністрів.
5. Дан повідомлення підлягає Комітету Міністрів на основі 26-ої (1-ої) статті Рамкової Конвенції згідно з якою, для оцінення застосованих заходів Державою Стороною щоб втілити висловлені принципи Рамковою Конвенцією "Комітет Міністрів при підтримці Консультативного Комітету і на основі 23-ої статті вищезгаданої (97-ої) 10-ої Резолюції, згідно з якою "Консультативний Комітет аналізує національні звіти і передає свої повідомлення Комітету Міністрів."

II. ЗАГАЛЬНІ ЗАУВАЖЕННЯ ЩОДО НАЦІОНАЛЬНОГО ЗВІТУ

6. Констатуючи кількамісячне запізнення щодо передання національного звіту, Консультативний Комітет уточнює, що інформації, які він містить стосуються, зокрема існуючого законодавства і майже зовсім не робить посилання на манеру, в якій Рамкова Конвенція втілена в життя. Консультативний Комітет, все ж таки, нотує, що багато додаткових корисних роз'яснень та інформацій були здобуті завдяки додатковому звіту переданий румунськими властями як відповідь на свій бланк і завдяки численним зібранням організованим з нагоди згаданого візиту. Консультативний Комітет оцінює таким чином, що здійснений візит на запрошення румунського виконавчого органу був дуже доброю нагодою для встановлення безпосереднього діалогу з представниками різних джерел. Додаткові інформації подані урядом та іншими співрозмовниками, зокрема представниками національних меншин, були дуже цінними, особливо що стосується втілення в життя важливих норм.

7. Консультативний Комітет бере до відома співробітницький дух виявлений румунськими властями після передання національного звіту і протягом процесу, який призвів до прийняття даного повідомлення.

8. Консультативний Комітет шкодує з того приводу, що румунські власті не провели поглиблені консультації у ході розроблення національного звіту. Здається, що організації та установи, що належать меншинам, в першу чергу, Рада Національних Меншин, не були поінформовані про передання урядом національного звіту. Також, численні структури та громадські установи з уповноваженнями у галузі меншин, серед яких колишній Департамент з Питань Захисту Національних Меншин, (теперішній Департамент з Питань Міжетнічних Стосунків) або також Національний Офіс для Рромів не були поінформовані про редагування звіту.

9. Консультативний Комітет вважає, що вжита манера не гарантувала ефективну сенсibilізацію, що стосується Рамкової Конвенції та свого контрольного механізму, як на рівні публіки, так і на рівні громадських властей. У цьому контексті, Консультативний Комітет констатує, що його рішення № 114 від 20-го липня 1999-го року, румунський Верховний Суд помилково заявив, що Румунія не ратифікувала Рамкову Конвенцію. Консультативний Комітет вважає популяризацію Рамкової Конвенції (як і інших норм в галузі прав людини) одним з головних чинників для встановлення і збереження плюралістичного і автентично-демократичного суспільства. Також є дуже важливим щоб цей процес усвідомлення залучив, як юридичну систему, так і цивільне суспільство. Консультативний Комітет заохочує виконавчий орган щоб застосовував заходи по сенсibilізації щодо Рамкової Конвенції, у своєму пояснювальному звіті і що стосується відносних правил контрольного механізму на міжнародному рівні, включно через опублікування і передання національного звіту та інших важливих документів.

10. В частині повідомлення, яка слідує, Консультативний Комітет заявляє, що для деяких статей застосування відповідної статті не потребує спеціальних зауважень враховуючи інформації, які має в розпорядженні на даний момент. Це не означає, що започатковані заходи є достатніми і що зусилля в галузі можна уповільнити або припинити. Консультативний Комітет оцінює, до речі, що натура обов'язків Рамкової Конвенції потребує постійних зусиль з боку румунських властей для того щоб принципи і цілі Рамкової Конвенції поважались. Тим більше, деякі ситуації, які вважаються задовольняючими у теперішній стадії, маючи на увазі недавнє набрання чинності Рамкової Конвенції, не будуть вважатись обов'язково як такими, у наступних етапах моніторизації. Накінець, є можливим щоб деякі проблеми, які здаються незначними на даний момент, протягом часу констатуватиметься, що вони не були відповідно оцінені.

III. СПЕЦИФІЧНІ КОМЕНТАРІ СТОСОВНО 1-ої - 19-ої СТАТЕЙ

Стаття 1

11. Консультативний Комітет констатує, що Румунія ратифікувала низку міжнародних інструментів. Згідно з елементами, які має у розпорядженні на даний момент, Консультативний Комітет оцінює, що втілення в життя цього розпорядження не потребує інших специфічних зауважень.

Стаття 2

12. Згідно з елементами, які має у розпорядженні на даний момент Консультативний Комітет оцінює, що втілення в життя цього розпорядження не потребує інших специфічних зауважень.

Стаття 3

13. На основі перепису населення від 1992-го року, румунський виконавчий орган вважає, що наступні меншини покритті Рамковою Конвенцією (назви є ті які використані у національному звіті): мадяри/ секуї, цигани, німці/шваби/сакси, українці, росіяни/липовани, турки, серби, татари, словаки, болгары, євреї, хорвати, чехи, поляки, греки, вірмени.

14. Консультативний Комітет відмічає, що у відсутності визначення якраз в Рамковій Конвенції, Держави Сторони повинні проаналізувати особисте поле застосування, яке надають цьому інструменту у своїй країні. Позиція румунського виконавчого органу вважається як будучи результатом подібного міркування.

15. Якщо Консультативний Комітет нотує з одного боку, що Держави Сторони мають у розпорядженні певні межі оцінення, у цьому сенсі, щоб врахувати специфічні умови у відповідній державі, а з іншої сторони констатує, що ці межі оцінення слід використати відповідно до загальних принципів міжнародного права та фундаментальних принципів висловлених у 3-тій статті. Він підкреслює, зокрема, що застосування Рамкової Конвенції не повинно бути джерелом арбітрарних або неоправданих різниць.

16. З цього мотиву, Консультативний Комітет оцінює, що є його обов'язком проаналізувати поле особистого застосування дане Рамковою Конвенцією, з метою запевнення, що не породжує жодну різницю такого виду. Тим більше вважає, що слід перевірити відповідне застосування фундаментальних принципів зазначених у 3-тій статті.

17. Консультативний Комітет вітає той факт, що національний звіт і відповідь виконавчого органу на свій бланк відмічає існування і інших груп, яких виконавчий орган не вважає на даній стадії що є захищеними Рамковою Конвенцією. Таким чином, Консультативний Комітет констатує, що перепис населення від 1992-го року містить рубрику під заголовком "інші національності", до якої включені 8.420 осіб. Згідно з румунськими властями, ця рубрика покриває кілька груп, до складу якої входять між 10 і 200 осіб, включно особи які не знаходяться під адміністрацією країни.

18. Було зазначено, що чангаї входять до складу "інші національності". У відсутності деяких законодавчих розпоряджень у румунському праві що стосується умов визнання меншин здається, що деякі власті вважають, що чангаї не є меншиною, і тому вони не можуть користуватись тими ж самими правами як вищезгадані меншини. У ході свого візиту в Румунію, і внаслідок різних інформацій, які дійшли до нього, Консультативний Комітет констатував живий інтерес з боку деяких представників меншини чангаїв щодо вжитих державою заходів на користь меншин. Консультативний Комітет такої думки, що враховуючи історичну присутність чангаїв в Румунії та специфічних елементів їхньої ідентичності, румунські власті повинні би розширити Рамкову Конвенцію до осіб, які заявили, що належать ці меншині і повинні би проаналізувати це питання, консультуючись з представниками чангаїв.

19. Що стосується становища інших груп, Консультативний Комітет такої думки, що був би можливим також аналіз щодо включення осіб, які належать до цих груп що стосується застосування Рамкової Конвенції стаття за статею. Вважає, що румунські власті повинні би проаналізувати це питання, консультуючись із зацікавленими особами.

20. 3-тя Стаття Рамкової Конвенції визначає право для однієї особи, яка належить певній національній меншині, вільно обрати як слід до неї ставитись. Можливість визнання себе або ні у назві прийнятій для визначення меншини є одним з важливих аспектів цього права.

21. З нагоди перепису населення від 2002-го року, маючи на увазі, що поважаються принципи висловлені в Рекомендації номер (97) 18 Комітету Міністрів щодо захисту даних з особистим характером зібрані або оброблені з статистичними цілями, осіб, які належать національним меншинам, слід заохочувати використовувати можливість, яку вони мають

щоб ідентифікуватись (дивись і коментарі 4-ої статті). У цьому контексті, Консультативний Комітет констатує, що численні представники спільноти рромів не бажають щоб їх називати циганами, зокрема внаслідок негативної конотації, яка пов'язана з періодом рабства. Бланки майбутнього перепису повинні би також врахувати уникнення будь-якої плутанини між турками і татарами і дозволити ясний вибір для однієї або іншої з ідентичностей. Консультативний Комітет є такої думки, що уряд повинен би вимагати дозвіл меншин, зокрема шляхом Ради Національних Меншин, яка вже висловила свій інтерес щодо організування перепису і особливо щодо змісту бланків. Консультативний Комітет заохочує також ідею знайдення та підготовки спостерегачів, які належать меншинам, спостерегачі які можуть відіграти корисну роль у сенсibiлізації меншин що стосується важливості перепису.

Стаття 4

22. Що стосується втілення в життя, на конституційному рівні, Статті 4-ої, 1-ий параграф Рамкової Конвенції слід відзначити, що 16-а стаття Конституції гарантує загальний принцип рівноправності і що 6-а стаття 2-ий параграф зазначає, що будь-який вжитий захід з метою затвердження права на ідентичність повинен поважати принципи рівноправності та недискримінації. Що стосується Кримінального Кодексу, 247-а та 317-а статті є адекватними але вони санкціонують лише деякі дискримінації і мають обмежене поле застосування. Взагалі, комбінація даних конституційних і законних розпоряджень не доказала свою ефективність у боротьбі з дискримінацією.

23. Консультативний Комітет вітає, особливо, недавнє прийняття урядом Румунії, термінового розпорядження щодо запобігання та санкціонування всіх форм дискримінації. Очікується, що Парламент буде в силі надати цьому терміновому розпорядженню статус закону, щоб сконсолідувати його позицію у внутрішньому юридичному порядку. У випадку коли цей новий законодавчий акт, очікуваний багато часу національними меншинами, передбачає санкції для випадків дискримінації і покриває, особливо, численні ситуації громадського та приватного секторів, є значним поширенням наданого до тепер захисту румунським правом. Є головним, зараз, щоб власті діяли у такий спосіб, щоб це термінове розпорядження було втілено в життя негайно і цілковито. Консультативний Комітет висловлює сподівання, що будуть негайно роздобуті необхідні ресурси Національною Радою з питань боротьби з дискримінацією, яка буде заснована урядом щоб розслідувати і санкціонувати випадки дискримінації і користуватиметься підтримкою і співробітництвом всіх громадських установ.

24. Консультативний Комітет вітає також позитивну роль відіграну у боротьбі з дискримінацією, установою Адвоката Народу, зокрема, що стосується її діяльності на користь осіб, які належать національним меншинам. Комітет сподівається, що ця установа буде оснащена засобами, які необхідні для її діяльності. Незважаючи на те, що Адвокат Народу є недавньою установою, Консультативний Комітет з шкодуванням констатує, що у численних випадках вимагаючи інформації, від різних установ та громадських властей, не отримав відповіді, або вона була неповною, або помилковою. З метою зростання ефективності своєї діяльності проти дескримінації Консультативний Комітет вважає, що Адвокат Народу повинен покладатись на співробітництво всіх властей. Є необхідним також, щоб меншини були поінформовані у зв'язку з установою Адвоката Народу, включно мовами меншин.

25. Консультативний Комітет з задоволенням констатує проявлене бажання властями щодо ініціювання широкої програми дії, метою якої є прискорення повної інтеграції в суспільство меншини рромів. Початковий етап цієї програми названий "Національний План для покращення становища меншини рромів у соціальній, медичній і виховній сферах" (в продовжені: План), є амбітним. Є важливим щоб цей план мав у майбутньому досить ресурсів. Консультативний Комітет констатує, що причетність на користь заходів призначені покращенню становища рромів варіює від одного міністерства до іншого. Таким чином, румунський виконавчий орган повинен, зокрема, наглядати щоб План був цілковито втілений в життя і у св'язній манері всіма причетними установами, оскільки Національний

Офіс для Рромів має дуже обмежені ресурси і уповноваження. Консультативний Комітет вітає той факт, що румунські власті врахували від самого початку тісне співробітництво з громадським суспільством для встановлення секторних стратегій плану і вважає, що подібне співробітництво є дуже головним для гарантування успіху втілення в життя Плану. Висловлює сподівання, що цей план надасть досить уваги професійному формуванню молодих рромів і що це призведе до розв'язання багатьох вищезгаданих недіатків.

26. Консультативний Комітет бажає привернути увагу до питання з важливими наслідками що стосується політики Румунії у галузі захисту національних меншин. Констатовано великі різниці між офіційними статистиками уряду і оцінками національних меншин, що стосується числа осіб, які належать національним меншинам Румунії. Консультативний Комітет захоплений тим фактом, що подібна різниця може серйозно обмежити нездатність держави розробити, втілити в життя і оцінити заходи, які можуть гарантувати повну і ефективну рівноправність осіб, які належать національним меншинам. Таким чином, Консультативний Комітет вважає, що уряд повинен би проаналізувати різні можливості, щоб здобути точні статистичні дані. У відсутності подібних даних, є дуже трудно для румунських властей застосувати ефективні заходи і для міжнародних установ з питань моніторингу запевнитись, що Румунія виконує свої зобов'язання, які випливають з Рамкової Конвенції.

27. Що стосується здійснення цілковитої і ефективної рівноправності між членами національної меншини та особами, які належать більшості, констатується що рроми стикаються з серйозними проблемами. Це становище оправдовує безперечно, щоб специфічні заходи були розроблені і втілені в життя для подолання такого роду проблем. Для інших меншин, Консультативний Комітет вважає, також що необхідні додаткові зусилля для здійснення цілковитої і ефективної рівноправності. Консультативний Комітет захоплений теперішнім становищем в освіті (дивись коментарі 12-ої статті), зайнятості робочої сили (дивись коментарі 15-ої статті) та охорони здоров'я.

28. У галузі охорони здоров'я, рроми знаходяться у дуже складній ситуації. Консультативний Комітет дуже занепокоєний інформаціями, які заслуговують довіри і походять з різних джерел, згідно з якими родильні будинки відмовляються видати свідцтво про народження матерям - особливо меншини рромів, які не можуть сплатити кошти пов'язані з народженням. Ця практика також засуджена Адвокатом Народу у своєму спеціальному звіті. Інші скарги стосуються відмови громадських лікарень надавати медичне обстеження особам які належать меншини рромів, мотивуючи, що вони не можуть заплатити медичні послуги і продемонструвати що мають медичне страхування. Що стосується медичного становища спільноти рромів, Консультативний Комітет підкреслює, між іншим, що є дуже важливо щоб вжити запобігальних заходів у цій галузі.

29. В більш загальній манері Консультативний Комітет констаує, що вищезгадані дискримінації, які завдають шкоди в першу чергу рромам, завдячуються у великій мірі проблемам застосування місцевими властями 67-го Закону від 1995-го року щодо соціальної допомоги. Як зазначає Адвокат Народу у своєму спеціальному звіті деякі місцеві власті помилково інтепретують відповідний закон щоб арбітрарно позбавити деяких осіб соціальної допомоги, на яку вони мали б право. Консультативний Комітет захоплений, з іншої сторони, інформаціями щодо ворожнечої і дискримінаційної поведінки у зв'язку з спільнотою рромів з боку деяких місцевих властей. Ці інформації стосуються, зокрема, демаршів у зв'язку з здобуттям соціальної допомоги. Враховуючи ці елементи є дуже важливим щоб румунський виконавчий орган перевірів щоб місцеві власті незважаючи на оцінення, які мають у розпорядженні застосовували 67-ий Закон від 1995-го року з поважанням принципів рівноправності та недискримінації і, таким чином, виконали свої відповідальності, які мають перед населенням рромів¹. Консультативний Комітет такої думки, що виконавчий орган з метою покращення становища повинен би проаналізувати можливість розроблення деяких

¹ Робиться посилання на Резолюцію 16 (1995) Конгресу місцевих та регіональних властей, що стосується внеску рромів (циганів) щодо побудови толерантної Європи, зокрема у параграфі 7 (i).

норм для того щоб були використані місцевими властями і призначені гармонізувати застосування 67-го Закону від 1995-го року.

Стаття 5

30. Консультативний Комітет вітає і той факт, що в останні роки виконавчий орган збільшив свої зусилля з метою затвердження відповідних умов для збереження і розвитку культури осіб, які належать національним меншинам. Всупереч обмеженим ресурсам, здійснені значні прогреси у різних галузях, зокрема в освіті. У цьому сенсі, Комітет констатує, що подібні зусилля слід тісно пов'язати з реальним становищем відповідних меншин. Таким чином, в галузі виділення ресурсів, не треба надавати надмірної важливості офіційним демографічним статистикам, які стосуються різних меншин, у випадку коли, вони невідображають, згідно з загальною думкою, точну дійсність (дивись і коментарі 4-ої статті).

31. Консультативний Комітет захоплений негативним іміджем часто асоційований у румунському сучасному суспільстві з ідентичністю рромів і який призводить, між іншим, до заперечення власної приналежності деяких членів цієї спільноти, замість того щоб затвердив її. План повинен би надати цінності культурній ідентичності рромів, зокрема, в галузі виховання та підтримки традиційних ремесел. Консультативний Комітет вважає таким чином, що відповідний План як і інші ініціативи щодо рромів матимуть результатів лише якщо будуть обдумані і застосовані внаслідок консультацій та співробітництва з спільнотою рромів і лише якщо причетні особи доведуть порозуміння та повагу, що стосується культури рромів.

Стаття 6

32. Консультативний Комітет визнає, що внаслідок законодавчих заходів та громадських політик застосованих румунськими властями, міжспільнотні стосунки розрядились а також розвинувся клімат більшої толерантності. Комітет відмічає із задоволенням зареєстровані прогреси, зокрема між мадярською меншиною та іншими складовими частинами населення Румунії. Також вітає недавнє рішення виконавчого органу щодо заснування у місті Клуж, Інституту призначений вивченню питань, які стосуються нацменшин.

33. Консультативний Комітет все ж таки оцінює, що низка піднятих проблем в даному документі демонструє, що міжкультурний діалог ще не є достатнім. Незважаючи на те, що були здійснені прогреси у цій галузі, комітет переконаний, що краще розуміння культури рромів публікою взагалі і державними службовцями зокрема може сприяти запобіганню дій та дискримінаційних ставлень. Це розуміння може бути покращеним шляхом передання рромами інформацій про їхню культуру. Консультативний Комітет вважає важливим, щоб виконавчий орган мав нові ініціативи щодо затвердження міжкультурного діалогу і вітає вже здійснені проекти такого роду. Оцінює, що в рамках втілення в життя плану, важливої уваги слід приділити боротьбі з розповсюдженою стигматизацією рромів.

34. У галузі преси, Консультативний Комітет відмічає інснування інформацій представлених у такий спосіб, який сприяє посиленню стереотипів асоційованих членам однієї меншини, зокрема мадяри, рроми та євреї. Незважаючи на те, що значне покращення було зареєстровано протягом останніх років, кілька журналів та один приватний телеканал продовжують постійно затверджувати негативну промову на адресу мадярів. Тим більше, тоді коли повідомляються кримінальні акти, деякі журнали постійно зазначають етнічне походження здогаданих авторів, якщо вони належать спільноті рромів, консолідуючи таким чином вже існуючі кліше. У цьому контексті, Консультативний Комітет констатує, що деякі пресові статті відмічають той факт, що подібні інформації походять безпосередньо від поліції. Що стосується євреїв, деякі газети продовжують опубліковувати нетолерантні статті і були також відмічені антисемітські лозунги. Взагалі, Консультативний Комітет захоплений недавнім зростанням різних ворожнечих актів виявлених проти рромів і висловлює сподівання, що власті приділять цьому питанню всю необхідну увагу.

35. Маючи на увазі вищесказане і важливість преси у затвердженні духу толерантності, Консультативний Комітет вважає, що виконавчий орган повинен би підтримувати професійні програми обміну між журналістами, як і спеціальні програми, які б висвітлювали точне представлення питань, які стосуються меншин в дусі висловлених принципів у Рекомендації (97) 21 Комітету Міністрів стосовно преси і затвердження культури толерантності. У цьому контексті, є дуже важливим, щоб програми радіо і національного телебачення висвітлювали і питання пов'язані з меншинами.

36. Консультативний Комітет констатує згідно з ОБСЄ, що передвиборчий період, який відбувся в листопаді 2000-го року, відзначився загальною відсутністю міжетнічних напружень та кампаній проти меншин, але період який передував другий виборчий тур позначився появою ксенофобської і націоналістичної риторики з боку політичної партії, яка затверджувала почуття антименшини². Консультативний Комітет висловлює сподівання, що румунські власті посилять свої зусилля в напрямку затвердження політичного діалогу ґрунтованого на принципах поваги і толерантності та викорінення будь-якої форми ворожнечої риторики на адресу меншин.

37. Стосовно 2-го параграфу 6-ої статті Рамкової Конвенції, Консультативний Комітет дуже захоплений існуванням в Румунії численних актів дискримінації, багато з них завдаючи шкоди членам національних меншин і зокрема рромам. Комітет вважає, що краща інтеграція рромів не може бути обмеженою лише що стосується соціального аспекту, але в першу чергу потребує визнання та виключення всіх дискримінацій, з якими це населення стикається.

38. Консультативний Комітет відмічає водночас, що дискримінація в соціально економічній сфері широко практикована в Румунії. Журнали публікують робочі пропозиції або пропозиції щодо квартир, які чітко виключають рромів, без того щоб видавець або пропонувач отримали найменшу санкцію. Згідно з інформаціями, які заслуговують довіри громадське бюро що в рамках Міністерства Праці та Соціальної Солідарності афішувало недавно дескримінаційне повідомлення, яке походить від приватної компанії. Існують і такі випадки, коли рромам відмовляється вступ до розважальних місць, як зазначає і Адвокат Народу у своєму спеціальному звіті. Консультативний Комітет висловлює сподівання, що нове вищезгадане антидискримінаційне законодавство (дивись коментарі 4-ої статті) дозволить ефективнішу боротьбу проти такого роду дескримінацій. Водночас, висловлює сподівання, що румунські власті слідкуватимуть за застосування цього законодавства.

39. Консультативний Комітет з задоволенням нотує, що незважаючи на те, що були відмічені ізолювані випадки, серйозних актів колективного насильства проти рромів вчинені селянами, які скористались пасивністю поліцейських сил, востанні роки зменшились. Вітає дану позитивну еволюцію і заохочує румунські власті щоб були пильними у цьому сенсі.

40. Що стосується випадків насильства поліції проти рромів, здається що і вони зменшились і Консультативний Комітет вважає, що власті повинні би посилити свої зусилля, щоб ця тенденція продовжилась. Незважаючи на ці прогреси, Консультативний Комітет констатує, як і інші міжнародні організми³, що особи які належать спільноті рромів ще стають, з пропорційної точки зору, частіше жертвами брутальності поліції ніж особи, які належать іншим меншинам або більшості. Ще донесені випадки поганої поведінки поліції а процедури ініційовані проти підозрілих службовців є довгими і багато разів покинуті. Консультативний Комітет такої думки, що румунські власті повинні би запевнитись, що ці процедури відбуваються коректно.

² Дивись кінцевий звіт Місії ОБСЄ/BIDDH спостерігачів на президентських та законодавчих виборах в Румунії від 26-го листопада та 10-го грудня 2000-го року, V.C.et IX.

³ Наприклад Комісія з питань Прав Людини, Звіт Спеціального Доповідача щодо проблем тортури, візит в Румунію, документ E/CN.4/2000/9/ Add.3 від 23-го листопада 1999-го року, зокрема параграф 51.

41. Маючи на увазі різні здійснені декларації у ході візиту до Румунії та на основі переданих інформацій, Консультативний Комітет вважає тривожним той факт, що тоді коли поліція здійснює обшуки або арештування серед рромів, іноді використовує неадекватно силу. Різні джерела зазначають, що в Румунії ще відбуваються нічні перевірки поліції позначені масивним розташуванням сил, інколи використанням газів, вирбальним та фізичним насильством спрямовані проти підозрілих і сусідів. Подібні практики, одні з них відмічені Адвокатом Народом у своєму спеціальному звіті мають лихі психологічні наслідки на відповідні особи і тільки підривають довір'я населення у поліцейські сили. Консультативний Комітет вітає вже докладені зусилля румунськими властями, зокрема, що стосується підготовки у галузі прав людини, але оцінює, що виконавчий орган повинен би ініціювати додаткові заходи призначені покращенню стосунків між національними меншинами та поліцією, як і зростання толерантності останньої. Подібні заходи молги б включити, *inter alia (між іншим)*, спеціальні зусилля з метою залучення в ряди офіцерів поліції осіб, які належать національним меншинам.

42. Маючи на увазі вищеописане становище, Колнсультативний Комітет вважає, що виконавчий орган ще не застосував всі необхідні заходи для захисту осіб підданих погрозам або актам дискримінації, ворожнечій або насильству із за їхньої етнічної, культурної, лінгвістичної або релігійної ідентичності. Що стосується двох попередніх параграфів, Консультативний Комітет вважає, що теперішнє становище не є сумісним з 2-им параграфом 6-ої статті Ракмової Конвенції.

Стаття 7

43. Згідно з елементами, які має в розпорядженні на даний момент Консультативний Комітет оцінює, що втілення в життя цього розпорядження не потребує специфічних зауважень.

Стаття 8

44. Згідно з елементами, які має у розпорядженні на даний момент Консультативний Комітет оцінює, що втілення в життя цього розпорядження не потребує специфічних зауважень.

Стаття 9

45. Консультативний Комітет констатує, що румунські власті безперечно намагались застосувати головні елементи цієї статті, яка призначена гарантувати свободу, отримувати або передавати інформацію, доступ осіб які належать національним меншинам до засобів інформацій, можливість щоб ці особи утворювали і використовували власні засоби інформації, толерантність та культурний плюралізм.

46. Консультативний Комітет все ж таки захоплений нерівноправним розподіленням серед різних меншин ресурсів, як що стосується телевізійних програм, так і програм радіо. Він вважає, що теперішнє становище є проблематичним, тому що одна із головних меншин, спільнота рромів користується меншим часом у передачах ніж інші меншини, зокрема, щодо передач рідною мовою. Здається водночас, що деякі передачі призначені рромам були припинені, саме тому є важливим, щоб власті зайнялись цим становищем і шукали можливість врівноваження ситуації без того, щоб зменшити час передачі іншим меншинам.

47. Консультативний Комітет констатує з іншої сторони, що як в радіо, так і в телебаченні час виділений для передач меншин не є найкращим для слухачів, також вважає, що власті повинні би захопитись цим питанням, щоб покращити його.

48. Накінець, Консультативний Комітет оцінює, що румунські власті повинні би наглядати, щоб менш численним меншинам надано достатньої уваги в рамках засобів інформацій.

Стосовно цього пункту Консультативний Комітет нагадує виконавчому органу Рекомендацію (97) 21 Комітету Міністрів про засоби інформації та затвердження толерантної культури і запрошує до її втілення в життя.

Стаття 10

49. Що стосується 10-ої статті 2-го параграфу, Консультативний Комітет нотує, що Парламент прийняв на початку 2001-го року Закон про місцеву громадську адміністрацію. Консультативний Комітет вітає той факт, що цей закон уповноважує, *inter alia*, використання мов меншин у стосунках з місцевою адміністрацією у місцевостях, де особи, які належать національним меншинам становлять понад 20 відсотків з населення. Ця можливість, яка може бути важливим кроком щодо втілення в життя Рамкової Конвенції поклала б край існуючій юридичній небезпеці в галузі.

50. Консультативний Комітет висловлює сподівання, що цей Закон стане чинним. Потім румунські власті повинні будуть приділити всієї уваги, що стосується його цілковитого застосування. У цьому контексті Консультативний Комітет захоплений деякими дуже негативними реакціями вже висловленими, як на місцевому, так і на національному рівнях стосовно згаданого закону. Консультативний Комітет вважає, між іншим, що ефективне застосування законних розпоряджень, які стосують міноритарних мов є дуже важливим, щоб власті передбачили додаткових заходів щодо обрання громадських службовців та їхньої лінгвістичної підготовки.

Стаття 11

51. Консультативний Комітет вітає той факт, що Закон про громадську адміністрацію прийнятий Парламентом на початку 2001-го року уповноважить, *inter alia*, двомовний надпис назв вулиць в місцевостях де одна меншина становить більше як 20 відсотків з населення. Консультативний Комітет констатує, що цей Закон зміцнить існуючу практику і висловлює сподівання, що набере чинності якнайскоріше. Румунські власті повинні будуть втілити в життя ці легальні розпорядження і застосувати необхідні міри для зменшення можливих напружень, які могли б повстати у цій сфері.

Стаття 12

52. Консультативний Комітет оцінює значні зусилля докладені румунськими властями у галузі виховання меншин. Вітає численні покращення - зокрема розширення можливостей використання міноритарних мов - затверджено Законом №151/1999, який замінює Закон про Освіту № 84/1995, як і зусилля започатковані Міністерством Національного Виховання з метою розвитку літератури, історії та традицій національних меншин у шкільних програмах.

53. Без того, щоб пробувати мінімалізувати здобуті результати, Консультативний Комітет зазначає, що довідався, що недістаток підручників міноритарними мовами та брак кваліфікованих педкадрів є ще правилом для деяких меншин, зокрема вірменів, хорватів, поляків, сербів, словаків, турків і татарів. В даних умовах є досить важко проводити в школах, в яких вчать учні, що належать національним меншинам, цілковиту освіту яка б довірювала з точки зору якості освіти румунською мовою. Незважаючи на те, що багато інших чинників впливають на їх вибір, батьки можуть бути незаохоченими з цього мотиву робити вибір на користь виховання, в якому більшість предметів викладаються міноритарною мовою. Консультативний Комітет оцінює, що це питання слід би переглянути, у такий спосіб, щоб відповідні меншини користувались необхідними підручниками та педкадрами.

54. Консультативний Комітет також захоплений у зв'язку з інформаціями, які походять з різних джерел і згідно з якими викладання історії не відображає достатньо етнічну різноманітність Румунії, всуперечності з тим, що передбачає 120-а стаття, 3-ий абзац Закону № 151/1999. Консультативний Комітет вважає, що румунські власті повинні би

проаналізувати у співробітництві з представниками національних меншин у якій манері повинна викладатись історія, у такий спосіб, щоб сприяла кращій консолідації міжкультурного діалогу, який Рамкова Конвенція затверджує.

55. У галузі вищої освіти Консультативний Комітет вітає можливості, які мають у розпорядженні особи, що належать національним меншинам, як і недавні позитивні розвитки, які призвели до можливості передбаченої у 123-ій статті Закону №151/1999 щодо заснування багатокультурних установ де можна використовувати мови викладання інші ніж румунська мова. Відносні юридичні перешкоди щодо заснування багатокультурного університету іменні Петьофі Шіллера були таким чином подолані. Консультативний Комітет констатує також, що існував у минулому Університет Бояї з мадярською мовою викладання і, що Університет іменні Бабеша Бояй пропонує сьогодні освіту румунською, мадярською та німецькою мовами. Консультативний Комітет вітає продовження діалогу між румунськими властями та зацікавленими особами з метою сприяння і знайдення розв'язки, яка б відповідала прагненням німецької та мадярської меншин, що стосується вищої освіти.

56. Що стосується 3-ого параграфу 12-ої статті, становище рромів у галузі виховання є дуже захоплюючим і значно відрізняється від інших меншин та більшості, в умовах коли рівноправність шансів, що стосується доступу до виховання ще не гарантована для цієї меншини.

57. На основі різних заяв, які були адресовані йому, в ході свого візиту в Румунію та на основі інформацій, які були йому передані, Консультативний Комітет дуже захоплений тим фактом, що важливий відсоток з дітей рромів не ходять до школи регулярно або зовсім не ходять. Кілька чинників пояснюють стриманість батьків рромів посилати своїх дітей до школи, таким чином лише велике число довгострокових дій призведуть до покращення цієї ситуації. Консультативний Комітет вважає, все ж таки, що однією з причин абсентеїзму є несприйнятною: здається, що брак харчів є головною причиною абсентеїзму численних дітей шкільного віку у зв'язку з чим Комітет був поінформований багато разів у ході свого візиту. Звичайно Консультативний Комітет не ігнорує той факт, що це явище стосується, як дітей рромів, так і дітей які належать більшості. Є очевидним, все ж таки, що шкільний абсентеїзм спричинений неможливістю батьків сплатити щоденний обід завдає шкоди у переважній більшості дітям, які належать спільноті рромів. Саме тому є дуже важливо, щоб румунські власті зайнялись цією проблемою і покращили дане незадовольняюче становище якнайскоріше. Консультативний Комітет вітає той факт, що Міністерство Національного Виховання визнало проблему шкільного абсентеїзму і що деякі міри були застосовані, як наприклад, назначення посередників та шкільних інспекторів рромів незважаючи на те, що ці призначення викликали опір в рамках адміністрації. На рівні вищої освіти Консультативний Комітет з задоволенням зазначає надання місць для студентів рромів і вважає, що є важливим, щоб власті проводили кампанію інформування, щоб всі міста були зайняті.

58. Враховуючи поширеність шкільного абсентеїзму слід би ініціювати і інші заходи, які б збільшили довір'я батьків дітей рромів у шкільну сестиму. Консультативний Комітет оцінює, що ця довір'я є дуже головною. Можна проаналізувати пільги щодо запису дітей в школу, зокрема, для сімей з кочовим життям. Слід би заохотити більшу толерантність педкадрів щодо спільноти рромів щодо їхнього способу життя та їх традиційних ремесел.

59. Консультативний Комітет вітає той факт, що взагалі учні рроми інтегровані у звичайні шкільні одиниці, незважаючи на те, що існують і ізольовані випадки неадекватного влаштування у спеціальних шкільних одиницях призначених дітям з вадами. Консультативний Комітет констатує, що освітянська сестима повинна би повністю враховувати мову і літературу меншини рромів відповідно до принципів зазначених у Рекомендації номер (2000) 4 Комітету Міністрів стосовно виховання дітей рромів/циганів в Європі. Подібне ставлення може сприяти розвитку взаємного порозуміння між батьками рромами та школою. Консультативний Комітет такої думки, що виконавчий орган Румунії повинен би поширити свої ініціативи щодо покращення доступу дітей рромів до садочків і сподівається, що ці ініціативи матимуть позитивні наслідки щодо практик на місцевому рівні.

Стаття 13

60. Згідно з елементами, які має у розпорядженні на даний момент, Консультативний Комітет оцінює, що втілення в життя цього розпорядження не потребує специфічних зауважень.

Стаття 14

61. Консультативний Комітет вітає той факт, що 32-а стаття з Конституції та Закону про освіту, зокрема, гарантує право осіб, які належать національним меншинам вчитись рідною мовою, і право бути вихованими цією мовою. Комітет зазначає, що в Румунії існує не лише освіта румунською мовою та вивчення рідної мови, але і освіта рідною мовою.

62. Здається, що в 1999-2000 навчальному році була надана освіта рідною мовою лише мадярській, німецькій, українській, сербській, словацькій та чеській меншинам. Згідно з деякими інформаціями здається, що в деяких школах подібні класи не проводять курси рідною мовою, а румунською. Таким чином, Комітет оцінює, що власті повинні би врахувати ці питання і забезпечити їх викладання рідною мовою там де це передбачено, зокрема, в українських школах. Румунські власті повинні би також запевнитись, що хорватська мова є достатньо використана у хорватських школах де частково викладання здійснюється рідною мовою.

63. Всупереч численній важливості спільноти рромів і згідно з деякими інформаціями, які має у розпорядженні, Консультативний Комітет констатує, що в Румунії не існує жодної можливості освіти мовою романі. Що стосується вивчення мови романі здається, що ним користується обмежене число учнів. Є дуже головним, щоб виконавчий орган встановив в якій мірі теперішній статус мови романі в сестимі румунської освіти відповідає прагненням спільноти рромів. Подібне оцінення може вияснити якщо необхідні інші заходи для адекватного вивчення мови романі або мовою романі.

64. Консультативний Комітет зазначає той факт, що деякі меншини як наприклад турки, татари, росіяни або болгари користувались в минулому освітою рідною мовою. Здається, що про це не можна говорити сьогодні. Комітет оцінює, що виконавчий орган повинен би консультувати меншини, щоб перевірити якщо теперішнє становище ще відповідає їхнім потребам. Він заохочує водночас виконавчий орган, щоб сприяв обміну шкільними підручниками та кваліфікованими педагогами, маючи на увазі позитивні досвіди зареєстровані у цій галузі болгарами та поляками.

Стаття 15

65. Консультативний Комітет оцінює зокрема, що організаціям національних меншин було надано конституційне право, щоб вони були представлені в Парламенті. Тим більше Консультативний Комітет вважає, що утворені структури виконавчим органом з уповноваженнями у галузі меншин і, зокрема, міжміністерська Комісія з питань національних меншин і особливо Рада Національних Меншин, яка з адміністративної точки зору координувана Департаментом з питань міжетнічних стосунків є важливими, що стосується втілення в життя 15-ої статті Рамкової Конвенції. Консультативний Комітет нотує, що участь меншин включно в парламенті призвела до здобуття значного покращення у сфері захисту національних меншин та затвердження клімату толерантності в Румунії.

66. Якщо дані заходи заслуговують бути відзначеними, Консультативний Комітет все ж таки зазначає, що ефективна участь осіб, які належать національним меншинам потребує консультації Ради Національних Меншин щодо аспектів пов'язаних з інтересами меншин. Але згідно з відміченнями Ради здається, що вона не здійснюється завжди і що її зауваження багато разів ігноровані, без того, щоб власті надали пояснення.

Консультативний Комітет вважає, отже, що румунський виконавчий орган повинен би забезпечити постійну консультацію Ради Національних Меншин і у випадку коли її позиції не враховані властями, це рішення повинно бути вмотивованим.

67. Консультативний Комітет нотує, що відмічені інституційні заходи надають більшої важливості одній організації для кожної меншини, а саме тій, яка представлена в Парламенті або в Раді Національних Меншин. Ця привілейована позиція зміцнена тим фактом, що відповідна організація є головним користувачем фінансових ресурсів виділених державою одній меншині. В цих умовах існує ризик, щоб інші організації, які представляють дану меншину були у деякій мірі маргіналізовані і не користувались достатньою підтримкою з боку держави. Даний ризик є безсумнівно більшим у випадку спільноти рромів, яка більш фрагментована оскільки існують численні репрезентативні організації. Таким чином, є важливо, щоб у розподілі субсидій від держави, виконавчий орган не мав на увазі виключно інституційний канал представленої організації в Парламенті і/або в Раді Національних Меншин але й інші організації які належать меншинам.

68. У цьому контексті, Консультативний Комітет зазначає той факт, що
69. до законодавства стосовно асоціацій були внесені поправки Терміновим розпорядженням № 26 яке значно сприяє встановленню асоціацій в Румунії. Консультативний Комітет спостерігає, що кілька меншин представлених в Раді Національних Меншин, зокрема малі асоціації, висловили побоювання, що нове врегулювання призведе до роздріблення їхньої спільноти і ставить в небезпеку її представлення. Комітет нотує, що одні представники меншин вважають наслідки втілення в життя термінового розпорядження №26 як дуже важливими і таким чином заохочує виконавчий орган, щоб радився з ними для встановлення способів застосування цього термінового розпорядження.

70. Консультативний Комітет захоплений перешкодами, які продовжують заважати ефективній участі рромів у економічному та соціальному житті та їхніми негативними наслідками, що стосується соціально-економічних життєвих умовах цієї меншини взагалі, та жінок рромів, зокрема. Безсумнівно, Комітет з інтересом констатував існування Національного Офісу для Рромів, в рамках Департаменту з питань Міжетнічних Відносин, як і інших структур, як наприклад, Міжміністерської Підкомісії для рромів. Все ж таки здається, що ці структури, ресурси та уповноваження яких є обмеженими (дивись, зокрема, коментарі 4-ої статті) не відіграють достатню роль для забезпечення ефективної участі рромів у культурному, соціальному та економічному житті. Саме тому, Консультативний Комітет, хоча вітає недавнє рішення виконавчого органу щодо заснування нової посади радника з питань рромів в рамках Міністерства Охорони Здоров'я, вважає, що Румунія повинна збільшити свої зусилля у цій галузі.

71. У галузі робочої сили, Консультативний Комітет констатує, що рромів знаходяться у дуже несприятливому становищі у порівнянні з рештою населення. У спільноті рромів, жінки стикаються з додатковими труднощами, що стосується досягнення деякої фінансової незалежності. Певні аспекти, які є джерелом цієї ситуації, були вище обговорені (дивись коментарі 6-ої статті) і будуть необхідні довгострокові заходи для покращення цієї ситуації.

72. На основі різних заяв, які були адресовані у ході візиту в Румунії і на основі інформацій, які були подані йому, що стосується числа осіб, які належать національним меншинам, і працюють як громадськими діячами, Консультативний Комітет заявив, що захоплений тим фактом, що ситуація може бути далеко від повної та ефективної участі, зокрема, для рромів (дивись коментарі 4-ої статті), і у різній мірі для угорців. Що стосується угорців, ця ситуація існує у таких галузях як наприклад: поліції та війська, але і в інших устаряючих у галузі юстиції та виховання. Таким чином, Консультативний Комітет вважає, що румунські власті повинні би проаналізувати ситуацію і якщо результат буде незадовольняючим, вони повинні би прийняти необхідні заходи для затвердження рівноправного представлення меншин в рамках громадських посад, включно спеціальні програми підготовки для молодих рромів.

Стаття 16

72. Згідно з елементами, які посідає на даний момент, Консультативний Комітет оцінює, що втілення в життя цього розпорядження не вимагає специфічних зауважень.

Стаття 17

73. Консультативний Комітет констатує, що виконавчий орган має намір ввести зобов'язання отримання візи для осіб, які не знаходяться під адміністрацією країни, з певних країн. Консультативний Комітет висловлює своє бажання, щоб ця ініціатива була втілена в життя у такий спосіб, щоб уникнула неоправдане зменшення права яке було визнано особам, які належать національним меншинам для встановлення та зберігання контактів поза кордоном.

Стаття 18

74. Консультативний Комітет вітає той факт, що Румунія є складовою численних договорів та культурних угод, які мають інтерес захищати осіб, які належать національним меншинам. Консультативний Комітет висловлює своє сподівання, що стосується відносин з Угорщиною, спільна Комісія заснована на основі Договору про порозуміння, співробітництво та добросусідство між Румунією та Угорщиною, від 1996-го року, продовжуватиме свою діяльність у конструктивній манері, особливо, що стосується прикордонних пунктів.

Стаття 19

75. Згідно з елементами, які посідає на даний момент, Консультативний Комітет оцінює, що втілення в життя цього розпорядження не вимагає специфічних зауважень.

IV. ВИСНОВКИ

76. Консультативний Комітет оцінює, що Румунія доклала значних зусиль на користь національних меншин та їх культур, зокрема, завдяки заснуванню Ради Національних Меншин та введення права спеціального представлення в Парламенті. Консультативний Комітет вітає констатовані покращення у міжспільнотних стосунках протягом останніх двох років, зокрема між угорською меншиною та рештою населенням Румунії. З задоволенням констатує, що затверджена політика сприяла затвердженню клімату більшої толерантності, що стосується меншин і висловлює довіру, що в майбутньому власті зміцнять ці результати.

77. Були прийняті або будуть прийняті важливі юридичні гарантії відповідні певному числу статей Рамкової Конвенції. Ще необхідні значні зусилля з метою доповнення юридичних та інституційних рамок і наглядання, щоб вони були повністю втілені в життя.

78. Становище рромів породжує серйозні захоплення, зокрема, що стосується численних дискримінаційних актів вчинених у дуже різних галузях. Незважючи на рішення властей прискорити соціальну інтеграцію рромів, Консультативний Комітет залишається захоплений у зв'язку з існуванням важливих нерівноваг між великим числом рромів та рештою населення, як що стосується соціально-економічного становища, так і життєвого рівня, нерівноваги погіршені незадовольняючим становищем рромів у системі освіти. Консультативний Комітет також захоплений існуванням випадків брутальності органів поліції і способом, в який ці випадки є предметом слідства у юстиції.

79. Що стосується інших меншин, прорблеми, які потребують додаткових зусиль стосуються преси, присутності у громадському секторі та виховання, галузі в яких особливої уваги треба буде надати менш численним меншинам.

80. Консультативний Комітет стосуючись висновків та специфічних Комітету Міністрів рекомендацій оцінює, що вони могли б сприяти більш обширному застосуванню Рамкової Конвенції в Румунії. Він такої думки, що подібні висновки і рекомендації можуть сприяти продовженню діалогу між виконавчим органом і національними меншинами. Консультативний Комітет, таким чином, подає до уваги Комітету Міністрів пропозицію докладніших висновків та рекомендацій. Консультативний Комітет готовий взяти участь у втіленні в життя висновків та рекомендацій прийнятих Комітетом Міністрів щодо застосування 36-го правила (97) 10 Резолюції Комітету Міністрів.

V. ПРОПОЗИЦІЇ ЩО СТОСУЄТЬСЯ ВИСНОВКІВ ТА РЕКОМЕНДАЦІЙ ДЛЯ КОМІТЕТУ МІНІСТРІВ

Маючи на увазі вищесказане, Консультативний Комітет вважає, що Комітет Міністрів повинен би врахувати прийняття слідуєчих пропозицій висновків та рекомендацій щодо Румунії.

Комітет Міністрів,

Маючи на увазі Рамкову Конвенцію з питань захисту національних меншин і перший Національний звіт переданий Румунією 24-го червня 1999-го року про застосування Рамкової Конвенції;

Маючи на увазі затвердження Консультативного Комітету від 6-го квітня 2001-го року;

Вітаючи здійснені зусилля Румунією щодо застосування Рамкової Конвенції;

Вважаючи, що висновки та специфічні рекомендації можуть сприяти впродовженні покращенню застосування Рамкової Конвенції Румунією;

Приймає слідуєчі висновки та рекомендації і запрошує Румунію поінформувати Консультативний Комітет протягом одного року від прийняття даного рішення про спосіб, в який втілила в життя слідуєчі висновки та рекомендації.

Що стосується статті 3-ої

Консультативний Комітет *підсумовує*, що можливо матиме на увазі включення осіб, які належать іншим групам в поле застосування Рамкової Конвенції статтю за статтею і *рекомендує*, щоб Румунія проаналізувала це питання консультуючись з зацікавленими.

Консультативний Комітет *підсумовує*, що маючи на увазі історичну присутність чангеїв в Румунії та специфічних елементів їхньої ідентичності, особи, які належать ці спільноті не можуть бути виключені з поля застосування Рамкової Конвенції. Комітет Міністрів *рекомендує*, таким чином, щоб згаданий екзамен поширився і, що стосується цих осіб.

Що стосується статті 4-ої

Комітет Міністрів *підсумовує*, що внаслідок обмеженого поля застосування та недостатніх передбачених санкцій, існуючі законні розпорядження для забезпечення захисту проти дискримінації не довели дотепер свою ефективність. Комітет Міністрів *рекомендує*, щоб Румунія робила так, щоб прийняте недавно терміноване розпорядження щодо запобігання та санкціонування будь-якої форми дискримінації було негайно і повністю застосовано і Національна Рада з питань боротьби з дискримінацією користувалась підтримкою і співробітництвом всіх громадських властей.

Комітет Міністрів *підсумовує*, що існуюча важлива різниця між цифрою виконавчого органу та національних меншин, що стосується числа осіб, які належать національним меншинам

серйозно обмежує здатність держави розробити, втілити в життя і спостерігати за заходами, які гарантують повну і ефективну рівноправність осіб, які належать національним меншинам. Комітет Міністрів *рекомендує*, щоб виконавчий орган проаналізував різні можливості з метою здобуття точних статистичних даних.

Комітет Міністрів *підсумовує*, що існують мотиви занепокоєння що стосується довірливих тверджень дискримінацій щодо доступу рромів до головних медичних послуг і *рекомендує* властям перевірити, в якій мірі ці твердження є обгрунтованими і у такому випадку, щоб поспробували покращити це дане становище, особливо забезпечуючи відповідне застосування місцевими властями 67-го Закону від 1995-го року про соціальну допомогу.

Консультативний Комітет *підсумовує*, що економічні та соціальні нерівності, які завдають шкоди численним членам спільноти рромів по відношенню з рештою населенням залишаються значними і *рекомендує* Румунії, щоб доклала зусилль з метою поправлення цих нерівностей і поступила так, щоб разом з втіленням в життя “Національної стратегії для покращення становища рромів в соціальній, медичній та виховній галузях” відповідної уваги, щоб було надано зменшенню цих нерівностей.

Що стосується Статті 5

Комітет Міністрів *підсумовує*, що Румунія посилила свої зусилля, щоб дозволити членам національних меншин зберегти і розвинути їхню культуру і *рекомендує* Румунії, щоб продовжила свої зусилля залежно від реального становища відповідної меншини. Комітет Міністрів *підсумовує*, що ще існує у румунському суспільстві негативний імідж асоційований ідентичності рромів. *Рекомендує*, щоб Румунія діяла так щоб Національний План для рромів був втілений в життя при пораді і співробітництві з спільнотою рромів з повним поважанням культури рромів.

Що стосується Статті 6-ої

Комітет Міністрів *нотує*, що хоча міжспільнотні стосунки значно покращились, інформації які повторюють негативні стереотипи асційовані членам однієї меншини, як наприклад мадяри, роми та євреї і *рекомендує*, щоб виконавчий орган мав на увазі підтримку деяких програм професійних обмінів між журналістами, як і спеціальні програми призначені затвердженню точного і справедливого представлення питань повязаних з меншинами в дусі принципів зазначених в Рекомендації № (97) 21 Комітету Міністрів, що стосується засобів масової інформації та затвердження культури толератності.

Комітет Міністрів *підсумовує*, що хоча передвиборний період в листопаді 2000-го року був позначений загальною відсутністю міжетнічних напружень та кампаній проти меншин, у другому турі президентських виборів одна політична партія затвержувала ксенофобську та націоналістичну риторику з почуттями атнеминшин. Комітет Міністрів *рекомендує*, щоб румунські властісили свої зусилля з метою затвердження політичного діалогу, який би ґрунтувався на принципах поважання та толерантності. Комітет Міністрів *підсумовує*, що існують мотиви захоплення, що стосується лихої поведінки поліції у звязку з спільнотою рромів і, що теперішнє становище не є сумісним з 6-ою статтею 2-им параграфом Рамкової Конвенції. *Рекомендує* румунським властям, щоб започаткувані процидури проти відповідних осіб розгортались коректно.

Комітет Міністрів *підсумовує*, що тоді коли роблять обшуки у помешканнях рромів або арештують підозрілих рромів, поліція інколи неадекватно використовує силу і також нічні перевірки, супроводжені насильством ще відбуваються в Румунії і, що теперішнє становище не є сумісним з 6-ою статтею 2-го параграфу Рамкової Конвенції. Комітет Міністрів *рекомендує*, щоб виконавчий орган припинив такі практики і започаткував інші заходи для покращення стосунків між меншинами та поліцією та для зростання толерантності серед поліцейських сил.

Що стосується Статті 9-ої

Комітет Міністрів *підсумовує*, що існують мотиви захоплення стосовно нерівного поділення ресурсів між меншинами, як що стосується радіо передач, так і телевізійних передач. *Рекомендує*, щоб виконавчий орган поспробував відновити рівновагу і проаналізував надання додаткового часу меншині рромів як і можливості, щоб менш численні меншини користувались достаньою увагою з боку преси.

Комітет Міністрів *підсумовує*, що години для радіопередач та телевізійних передач призначені меншинам не дозволяють досягнення найкращого рівня слухання. *Рекомендує*, щоб дане становище було предметом нового аналізу.

Що стосується Статті 10

Комітет Міністрів *підсумовує*, що Закон про місцеву громадську адміністрацію недавно прийнятий Парламентом може покласти край юридичній небезпеці, що стосується використання міноритарних мов у стосунках з місцевою адміністрацією. *Рекомендує*, щоб Румунія приділила необхідної уваги цьому закону щойно після набрання ним чинності.

Що стосується Статті 11-ої

Комітет Міністрів *підсумовує*, що недавнє прийняття Закону про громадську місцеву адміністрацію може сприяти двомовному надпису ім'я вулиць. *Рекомендує*, щоб власті втілили в життя законні розпорядження щойно після набрання законом чинності і, щоб застосували необхідні міри з метою зменшення можливих напружень, які можуть появиться у цьому контексті.

Що стосується Статті 12-ої

Комітет Міністрів *підсумовує*, що здійснені румунськими властями зусилля дозволили численні покращення особливо, що стосується використання міноритарних мов. Все ж таки *підсумовує*, що ще існує криза підручників виданих мовами меншин та кваліфікованих педкадрів для деяких меншин, зокрема вірменів, хорватів, поляків, сербів, словаків, турків і татарів. Комітет Міністрів *рекомендує* аналіз цієї ситуації у такий спосіб, щоб відповідні меншини мали підручники та необхідні педкадри.

Комітет Міністрів *підсумовує*, що захоплений у зв'язку з заявами, згідно з якими вивчення історії не відображає етнічну різноманітність в Румунії. *Рекомендує*, щоб румунські власті проаналізували разом з представниками національних меншин способи шляхом яких вивчення історії повинно заохотити міжкультурний діалог.

Комітет Міністрів *підсумовує*, що так як визнає Міністерство Виховання рівень шкільного абсентеїзму серед учнів рромів є надто великим і викликаний, зокрема, браком харчів. Комітет Міністрів *рекомендує*, щоб румунські власті негайно проаналізували це питання. Враховуючи поширеність шкільного абсентеїзму Комітет Міністрів *рекомендує*, щоб Румунія зміцнила довіру батьків рромів в систему освіти і проаналізувала спрощення формальностей запису в школу, як і інші міри про забезпечення рівноправності шансів, що стосується доступу до виховання дітей рромів, на будь-якому рівні відповідно до визначених принципів в Рекомендації № (2000) 4 Комітету Міністрів про виховання дітей рромів в Європі.

Що стосується Статті 14-ої

Комітет Міністрів *підсумовує*, що згідно з статтею 32-ою Конституції та Закону про освіту, в Румунії існує освіта румунською мовою з викладанням мов нацменшин, як і освіта мовами меншин, хоча здається, що стосується останнього виду освіти деякі курси не викладаються

завжди мовою меншини. Комітет Міністрів *рекомендує*, щоб власті захопились цим питанням і забезпечили, щоб ці курси, які повністю або частково треба викладати міноритарною мовою, ефективно проводились цими мовами, зокрема, що стосується українських та хорватських шкіл.

Комітет Міністрів *підсумовує*, що в Румунії не існує освіта мовою романі і що вивчення цієї мови запропоновано зменшеному числу учнів. Комітет Міністрів *рекомендує*, щоб Румунія встановила в якій мірі теперішній статус мови романі в румунській системі освіти відповідає прагненням спільноти рромів і проаналізувала будь-яку необхідну додаткову міру з метою забезпечення адекватного вивчення мови романі або мовою романі.

Комітет Міністрів *підсумовує*, що в минулому одні меншини, як наприклад турки, татари, росіяни та болгари користувались освітою рідною мовою про, що не можна говорити зараз. Комітет Міністрів *рекомендує*, щоб виконавчий орган консультував ці меншини, щоб перевірити якщо теперішнє становище ще відповідає їхнім потребам.

Що стосується Статті 15-ої

Комітет Міністрів *підсумовує*, що незавжди консультована Рада Національних Меншин у специфічних питаннях пов'язаних з меншинами і, що її пропозиції незважаючи на те, що не є одностайно прийняті досить часто ігноровані властями. Комітет Міністрів *рекомендує* постійне консультування Ради Національних Меншин, а у випадку коли її пропозиції невраховані, власті повинні повідомити з яких мотивів.

Комітет Міністрів *підсумовує*, що організації представлені у Парламенті або в Раді Національних Меншин користуються преференційним ставленням по відношенню з іншими організаціями меншин. *Рекомендує*, щоб виконавчий орган поділив виділені суми організаціям національних меншин не лише на основі представлення в Парламенті або в Раді Національних Меншин, а цими сумами, щоб користувались і інші організації меншин.

Комітет Міністрів *підсумовує*, що існують мотиви захоплення із за перепон, які продовжують заважати ефективній участі рромів і, зокрема, жінкам рроми у економічному і соціальному житті. *Рекомендує* Румунії, щоб посилила свої зусилля у цій галузі.

Комітет Міністрів *підсумовує*, що існують мотиви захоплення внаслідок відносно малого числа осіб, які належать національним меншинам, зокрема, мадярів і рромів, які займають громадські посади. *Рекомендує* румунським властям, щоб проаналізували дане становище і якщо результат не є задовольняючим, щоб прийняли необхідні заходи для затвердження справедливого представлення меншин в рамках громадської адміністрації.

Що стосується Статті 17-ої

Комітет Міністрів *рекомендує*, щоб формальності для здобуття візи були застосовані у такий спосіб, щоб необмежили неоправдано визнане право осіб, які належать національним меншин щодо встановлення і збереження контактів позакордоном.
